

Wyrok z dnia 19 kwietnia 2001 r.

I PKN 369/00

Przepis art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz.U. Nr 133, poz. 872 ze zm.), na podstawie którego z mocy prawa wygasają stosunki pracy z pracownikami, o których mowa w art. 52-54 i art. 56 tej ustawy, wyłącza szczególną ochronę stosunku pracy radnego na podstawie art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jednolity tekst: Dz.U. z 1996 r. Nr 13, poz. 74 ze zm.).

Przewodniczący SSN Barbara Wagner, Sędziowie SN: Walerian Sanetra, Andrzej Wasilewski (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2001 r. sprawy z powództwa Bernarda B. przeciwko Starostwu Powiatowemu w W. o ustalenie, na skutek kasacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu z dnia 14 stycznia 2000 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu wyrokiem z dnia 14 stycznia 2000 r. [...] oddalił apelację powoda - Bernarda B. od wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Wałczu z dnia 22 października 1999 r. [...] oddalającego jego powództwo przeciwko Starostwu Powiatowemu w W. o ustalenie istnienia stosunku pracy. W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Okręgowy stwierdził w szczególności, że Sąd Rejonowy w rozpoznawanej sprawie dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, których właściwa ocena doprowadziła go do trafnego rozstrzygnięcia o oddaleniu powództwa, bowiem: po pierwsze - od dnia 1 września 1998 r. powód był mianowanym pracownikiem Urzędu Rejonowego w W.; po drugie - pismem z dnia 12 listopada 1998 r. został on poinformowany, że na podstawie art. 57 ust. 2 ustawy z dnia

13 października 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz.U. Nr 133, poz. 872 ze zm.) z dniem 1 stycznia 1999 r. stał się pracownikiem Starostwa Powiatowego w W. i równocześnie został powiadomiony, że jego stosunek pracy wygaśnie z dniem 30 czerwca 1999 r., jeżeli przed dniem 31 maja 1999 r. Starostwo Powiatowe w W. nie zaproponuje mu nowych warunków pracy; po trzecie - z kolei z dniem 23 grudnia 1998 r. powód został czasowo powołany do pełnienia obowiązków Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego od dnia 1 stycznia 1999 r. nie dłużej jednak aniżeli do dnia 30 czerwca 1999 r.; po czwarte - natomiast pismem z dnia 10 czerwca 1999 r. strona pozwana zawiadomiła powoda, że z dniem 30 czerwca 1999 r. następuje wygaśnięcie jego stosunku pracy z mianowania, a to w związku z tym, że nie zaproponowano mu nowych warunków pracy i płacy na dalszy okres oraz wręczono mu świadectwo pracy; po piąte - w tej sytuacji brak jest podstaw prawnych dla skutecznego powoływania się przez powoda na art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jednolity tekst: Dz.U. z 1996 r. Nr 13, poz. 74 ze zm.), który służyć ma ochronie radnego przed rozwiązaniem stosunku pracy i w tym celu wprowadza wymaganie uprzedniej zgody rady gminy na takie rozwiązanie z radnym stosunku pracy; bowiem w rozpoznawanej sprawie z dniem 30 czerwca 1999 r. stosunek pracy powoda nie ulegał rozwiązaniu, lecz wygaszał z mocy wyraźnego przepisu ustawy szczególnej, a mianowicie art. 58 ust. 1 Przepisów wprowadzających ustawy reformujące administrację publiczną, wobec niezaproponowania powodowi do dnia 31 maja 1999 r. nowych warunków pracy i płacy, a w takim wypadku obowiązkiem pracodawcy było jedynie powiadomienie powoda o tym skutku prawnym.

W kasacji od powyższego wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu powód zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, a w szczególności art. 2 Konstytucji RP w związku z art. 25 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym - wobec jego błędnej wykładni, a także art. 8 KP i art. 5 KC - jak to określono w kasacji - „przez ich niewłaściwe zastosowanie”. W uzasadnieniu kasacji podniesiono w szczególności, że: „Zdaniem pełnomocnika powoda, wygaśnięcie stosunku pracy jest równoznaczne z rozwiązaniem stosunku pracy, a jeżeli tak, to oznacza to, że ustawodawca objął ochroną trwałość stosunku pracy niezależnie od podstawy jego nawiązania. W tym stanie rzeczy powód, jako radny, korzysta z ochrony prawnej przewidzianej w cytowanej ustawie o samorządzie terytorialnym. Odmienna interpretacja przepisów obu ustaw, na które powołują się strony, prowadzić będzie do naruszenia konstytucyjnej

zasady sprawiedliwości społecznej”. Ponadto, w ocenie pełnomocnika powoda, art. 58 Przepisów wprowadzających reformę administracji publicznej „narusza ustalony i przyjęty w państwie porządek prawny i jest niezgodny z naczelną zasadą demokratycznego państwa i z tego względu nie może mieć zastosowania, skoro łamie inny nie uchylony przepis prawa.” W konsekwencji, powód wniósł w kasacji o zmianę zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego w Wałczu i uwzględnienie powództwa w całości wraz z kosztami postępowania za wszystkie instancje, względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu oraz wyroku Sądu Rejonowego w Wałczu i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Wałczu do ponownego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia o kosztach postępowania za wszystkie instancje.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Art. 58 ust. 1 Przepisów wprowadzających reformę administracji publicznej wprowadził w stosunku do pracowników administracji rządowej i samorządowej szczególny tryb ustania stosunku pracy, a mianowicie jego wygaśnięcie z mocy prawa (*ex lege*) z dniem 30 czerwca 1999 r.: „jeżeli przed dniem 31 maja 1999 r. pracownikom tym nie zostaną zaproponowane nowe warunki pracy lub płacy na dalszy okres albo w razie ich nieprzyjęcia do dnia 15 czerwca 1999 r.”. W tym zakresie przepis ten stanowi regulację szczególną (*lex specialis*) względem ogólnie obowiązujących uregulowań prawnych dotyczących rozwiązania stosunku pracy, a jej wprowadzenie - zdaniem Trybunału Konstytucyjnego - „usprawiedliwia nie tylko specyficzna sytuacja prawna związana z reformą administracji publicznej w skali globalnej, ale i także okoliczność, że stwarza równość co do sposobu rozwiązania stosunków pracy do wszystkich osób, których dotyczy. (...) z punktu widzenia zasady równości wszystkich pracowników, których wspólną łączącą cechą relewantną jest właśnie to, że ich stosunki pracy wygasają z mocy prawa, usprawiedliwione jest odstępianie od niektórych środków prawnych związanych z ochroną stosunków pracy. Przemawiają za tym przynajmniej dwie okoliczności. Po pierwsze - wygaśnięcie stosunków pracy z mocy samego prawa rodzi pewien automatyzm, gdzie przy konsekwentnym stosowaniu tej zasady, faktycznie nie ma miejsca na wartościowanie sytuacji prawnych, a także na jakąkolwiek formę oświadczenia woli, zarówno ze strony pracodawcy, jak i związków zawodowych, ponieważ nie ma miejsca na taką indywidualizację okolicz-

ności prawnych i faktycznych, w której możliwa byłaby aktywność któregośkolwiek z tych podmiotów, mająca wpływ na treść stosunku prawnego. Po drugie - (...) każde odstępstwo od takiego automatycznego wygaśnięcia stosunku pracy prowadzić mogłoby do naruszenia zasady równości” wyrażonej w art. 32 Konstytucji RP (por. uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 marca 2000 r., K 1/99 - OTK z 2000 r. nr 2, poz. 59). W świetle powyższego stanowiska Trybunału Konstytucyjnego, które *mutatis mutandis* odnieść należy również do wyłączenia wynikającej z art. 25 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym szczególnej ochrony prawnej stosunku pracy radnego, w wypadku gdy stosunek pracy radnego wygasa z mocy prawa na podstawie art. 58 ust. 1 Przepisów wprowadzających reformę administracji publicznej, oba podniesione w kasacji zarzuty - zarówno zarzut niezastosowania w rozpoznawanej sprawie art. 25 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, jak i zarzut niezgodności art. 58 ust. 1 Przepisów wprowadzających reformę administracji publicznej z art. 2 Konstytucji RP - okazały się bezzasadne. W konsekwencji oznacza to, że w rozpoznawanej sprawie brak było również podstaw uzasadniających podniesienie zarzutu naruszenia art. 8 KP oraz art. 5 KC w związku z art. 300 KP.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy na podstawie art. 393¹² KPC orzekł jak w sentencji.

=====